

Cautera mädəmbe mala BITƏRUS Məncau

Cautera mädəmbe mala Bitərus ka à giləi aban kà a ban aməkwađi, mənana à tunəia akani ama <<Abwana mala Bakuli mənana tària>> ka, yia mənana à mesəkea aba njenja mala nzali Asiya Məkyauwe ka. Tər gilə mənəia yì cauterəa ka nda ace bəkbabum amə ballè, mənana à nda aba kum patanni andə kārəkiban ace pabamuru malea ka. Aba cau mala məgiləgir mənəia ka, nda rə kasəbalə amə ballè arə Cau Amsəban mala Yesu Kərəsti, mənana lú male, andə loapi bəmbe male, andə pacau mala nyare male a bənia ka, kə pea wia tsəkbələu. Aba sələe mənəo anggo ka, à kə earce ama yia ka bəà ak tanni mənana à nda abaləi ka nə gandərəu, <<kəla mənana Kərəsti gbal ka, nu tanni ace səm sə nyingga səmi kəla girkani, ace mənana bə səm twal kusəi ka>>; sə bəà dumnə sələe kəngkəng ama aməno yì akārəkiban ngga à nda ace mwam came məbafoe mala pabamuru malea, sə dəm ngga à nə yia kum tangnakusəia <<a Pwari mənana Yesu Kərəsti nə ləmdəna rəi nəi a ban bwapəndəa kat ka.>>

Atà mənəia yì bəkbabum a pwari mala tanni ka, məgiləgir dəm ngga kə kwarkir amə bal mənəia yì cau ka bəà do kəla abwana mənana a mala Kərəsti na ka.

Agir mənana abaləi ka

Məncau1:1-2

Kasəbaləu arə amsəban mala Bakuli1:3-12

Kwarkiru məcandəe arə dukdo məfele1:13--
2:10
Atúró mənana à nda a babu aməkwadī à nè pè
bè tanni yiu ka2:11--4:19
Nongsəmúrû mala məkwadī andə túró mənana
nə pa ace abwana ka5:1-11
Masələata cau5:12-14

¹ Mənia yì cauterəa ka, pur nə bu Bitərus,
mə'mishan mala Yesu Kərəsti.

Aban ká a ban abwana mala Bakuli mənana à
tària ka, yia amənana à mesəke, à do kəla abəri arə
abu-nzali mala amə Pwantus, andə Galati, andə
Kapadosiya, andə bu-nzali Asiya, andə bu-nzali
Bitiniya ka.

² Bakuli Tárú aba kənə male ka tər wun dīdyal bè
wu duk abwana male nə túró mala Bangŋo ace okí
Yesu Kərəsti, andə kum lakban aba nkila male.*

Bè Bakuli hatəki wun nə bwamuru andə
dorəpwala.

*Tsəkbələu arə yiləmu mana
málá male pà kàm raka*

³ Bwangsəban kat ka, bəà pè Bakuli, Tár Mətala
səm Yesu Kərəsti! Ace məsəswatər male məgule ka
yina nə səm aba bəsa bəlban. Səm kum mənia yì
bəsa bəlban acemənana Bakuli loasə Yesu Kərəsti

* **1:2 1:2** lakban aba nkila male ko <<watsəkiban nə nkila male.>>
Kəla mənana à pang nə amə Isərayila aba Puro 24:3-8 ka, à watsəkia
wia nkila mala lo-jamnda amúrià ace ləmdə ama à nè dum nə
məsəcau arə kùrcəu malea andəa Bakuli. Bitərus bang ama nkila
mala Yesu nda tsəkiyi kùrcəu mala Bakuli andə abwana male bè tita
túró ka (Balli gbal aba: Ib 9:18-21).

a bəmbe ka. Ado ka səm ndanə do tsəkbaləu məyiləmui,[†]

⁴ andə kum libala mənana pà nè kidiḱi ko nè è, nè mal raka; libala mənana à tsəngḱəḱə wuni kano a kùli ka.

⁵ Sə atəcau mala pabamuru ma'wun ngga, Bakuli nda rə yál wun nə rəcandəa male ace kum amsəban mənana giləkini nə yia ləmdəi a masələata apwari ka.

⁶ Mənia ka kə pa wun banboarnado kərkər, kat andə amani ama adyan aba bu-pwari bəti ka, duməna ama wun nə kutio aba bumkidikea atəcau mala akārəkiban dāngdāng.

⁷ Amənia yì akārəkiban ngga, à nda à nə ləmdə ama pabamuru ma'wun ngga, məbafoe na ka. Ko nggearə zənariya mənana kə kidiki ka, à kə mwami nə bəsa; anggo gbal, pabamuru ma'wun mənana doboaro male kúti mala zənariya ka, duməna púp à nə mwami, ace mənana bəà sən came male aba məkwane ka. Anggo ka sə wun nə kum bəwangsəban, andə boarbwa, andə gusələban a ban Bakuli, a Pwari mənana Yesu Kərəsti nə ləmdəna rəi nəi a ban bəwapəndəa kat ka.

⁸ Kat andə amani ama wu malaká səni àkə pwari raka, wu kə earce; sə kat andə amani ama wu kə səni ado raka, wu earnəi, sə wu kə pak banboarnado kərkər, ulang mənana gulo male ka mburkun pa nə gandə bangḱe raka.

⁹ Wu ndanə ulang man yì banboarnado ka acemənana wu nda rə kum tangnakusəu mala pabamuru ma'wun a baní, yì amsəban mala

[†] **1:3 1:3** Balli gbal aba: Tit 3:5; Afi 2:5; 2Tim 1:9.

ayiləmi wun.

¹⁰ Mənia yì amsəban ngga, amə'bangnəa mala Bakuli səngi pepe sə à bəlkusəi bukbuk à nə sùrə kəgìr amurí, sə à bang cau mala bwamuru mana Bakuli nə yia ləmdəa wun ngga.

¹¹ À alte à nə sùrə pwari mənana Bangjo mala Kərəsti mana abaləia nakiyicau amurí ka. Bangjo mala Kərəsti ak dəmba ləmdəia wia, atanni mənana Kərəsti nə yia nu sə nə kutia boarəwa male ka, sə lang sə mənia yì gír ka nə yia pǎ.

¹² Bakuli ləmdəi amənia yì amə'bangnəa male ka ama acau mənəo banggiyi nə kunia ka, à pà ace bəmuria dāng, à nda ace wun. Sə adyan ngga, mənia yì Cau Məboarne ka, à haməna nəi a banfana a ban wun. Abwana mənana à hamnəi ka, à hamnəi aba rəcandəa mala Bangjo Məfele mənana Bakuli tasəi nə kuli ka. Nggearə aməturenjar mala Bakuli ka, à tsək məsəia à nə səni lang sə amənia yì agir ka, à nə pa.

Tunəban ace do məfele

¹³ Ace mani ka, wu nyesə adenyicau ma'wun a ban mə'mwashati aba gilərəu ace pak túró. Wu hamí rə wun. Wu soa məsə wun nə tsək bəbum wun kat arə bwamuru mənana à nə yinəi a ban wun, a pwari mənana à nə ləmdəi banza rə Yesu Kərəsti ka.

¹⁴ Ado mənana wu nda ka muna mala Bakuli amə okiru ka, wu kəa eare bə do ma'wun duk mala kpata anpel məbane mənana wu ndanəia dídýal aba dɥwanyi sələe ka dāng.

¹⁵ Wu duk do məfele aba koya gır wun nə pak ka, kəla mənana Bakuli mana tərki wun ngga məfele na ka.

¹⁶ Acemənana Maləmce bang ama,

<<Wu duk do məfele,
acemana Mə nda məfele.>>‡

¹⁷ Wu dənyi ama, Tárrú mənana a kùli, wu pakkiyi hiwi a baní ka, kə ləmdə tərban dāng. Yì ka, nə kasəi bwa bashi, ko nə pè wi tangnakusəi mənana karə arə gır mənana pè ka. Ace mani ka, wu masələ do yiləmu ma'wun kəla abəri akani a banza, nə banggi Bakuli.

¹⁸ Wu sələna ama, gəna mənana Bakuli mbwe ace akmúr wun aba do kídiki mənana wu kùmô a bu aká wun ngga, pə nə agir mənana à kə kídiki, kəla azərfa ko zənariya ka dāng.

¹⁹ Nda nə nkila məboarne mala Kərəsti, Məgam mala Bakuli, mənana caubikea ko kəgır məbane pa arəi raka.

²⁰ Kaniama à nə kwakita banza ka, Bakuli tarri, tsəi male dāng. Sə aba mənə yì masələata apwari ka, à yì ləmdəni a banfana àkə ace wun.

²¹ Nə bani yì Kərəsti, sə wu pa bamur wun aban Bakuli, mənana loasəi a bəmbe, sə pè wi nggea gulo ka; ace mani ka pəbamuru ma'wun, andə tsəkbaləu ma'wun ngga, à kwakina amur Bakuli.

²² Məno ado wu langəna rə wun nə okiru ma'wun arə məsəcau, sə wu ndanə earcearəu arə amə'eamrəarəu nə babum wun mwashat ka, wu lidəmba nə ləmdə məno yì earcearəu ka, nə babum məboarnsari.

‡ **1:16 1:16** Balli gbal aba: Pəris 11:44,45; 20:7; 10:10; Bal 15:40.

23 ŞWun ngga, à bəsələnə bəl wun a bəshe, sə mənə yì bəsa bəlban ngga, pur aba məsəbeale mənəna kə kidi kə dāng, pur aba məsəbeale mala cau məyiləmuì mala Bakuli, yì cau male mana tè malkiyi raka.

24 Amur mənə ka, à gilə ama,
<<Bwapəndəa kat ka,
à nda kəla bondo,
aboarəwa malea kat ka,
à nda kəla apwasəo-bondo;
bondo kə wuli,
sə pwasəe kə kpa,

25 sə cau mala Mətalabangno ka,
masələate pà kəm dāng.>>*

Sə mənə yì cau ka, nda Cau Amsəban mənəna à hamba wunì ka.

2

1 Ace mani ka, wu swár koya ulang bealbikea, andə bəsəkiban, andə kúnbárína, andə mwararəu, andə koya ulang naki acau kidi kə bwa.

2 Wu pa kəla abangna-muna, rə wun bə kə bəla arə nu kiura məboarnsari mala cau mala Bakuli, ace mənəna bə wu gulo abaləi, bə kyan nə wun a amsəban,

3 mənəna ado <<wu ongənəna boaro mala Mətalabangno ka.>>*

§ 1:23 1:23 Wun ngga, à bəsələnə bəl wun a bəshe aba kum yiləmu mana pà nə kidi kə raka. Mənə yì bəsa yiləmu ka masələate pà kəm dāng acemənəna pur aba məsəbeale mala cau məyiləmuì mala Bakuli, yì cau male mana tè malkiyi raka. *

1:25 1:25 Balli gbal aba: Isha 40:6-8. * 2:3 2:3 Balli gbal aba: Ang 34:8.

*Tali məyləmuì andə abwana
mənana Bakuli twalia ka*

⁴ Wu yiu a ban Kərəsti, yì tali məyləmuì, mənana abwana ginəki, sə Bakuli twali acemənana a baní ka ndanə boaro ka.†

⁵ Sə wun ado ka wu nda ka tali məyləmuì, mənana Bakuli nda arə bak bala male aba bangño nə wun ngga. Aba mənə yì bala ka, wun nə duk apəris mala Bakuli ace pà aboro mala bangño, mənana agir'a na a baní, nə bu Yesu Kərəsti ka.

⁶ Aba Maləmcə ka à giləa ama:

<<Wu səni,
ndya ən nggə
tsək tali a Siyona ka,
tali kwakita kusəba,
mənana ən tarri,
sə boaro male ka
à pà nə kani arə
kəgír raka.
Bwa mənana kat gūli
arəi ka,
pà nə kum kəsəkya dāng.>>‡

⁷ Sə wun mana wu gūli arəi ka, boaro male a ban wun ngga ulangni pà kəm dāng. Sə a ban abwana mənana à earnəi raka duməna,

<<Tali mənana aməba
ginəki ka,
nda yì duk Tali kwakita
kusəba ka.>>§

⁸ Sə dəm ngga,
<<Nda tali mənana kə

† 2:4 2:4 Balli gbal aba: Ang 118:22; Isha 28:16. ‡ 2:6 2:6 Balli gbal aba: Ang 118:22; Isha 28:16. § 2:7 2:7 Balli gbal aba: Ang 118:22.

tsək bwapəndəa
 à kə anndə ka,
 tali mənana kə cia
 à kə kpa ka.>>*

À kə annda, acemənana à kpata cau mala Bakuli
 dāng, sə mənəia ka, nda gır mənana Bakuli tsəkia
 wia ka.

⁹ Sə wun ngga, wu nda ka bwapəndəe
 mənana Bakuli tār wun ngga. Wu nda ka
 amurəma pəris, abwana ace Bakuli, andə
 agirkuma male. Tār wun ace mənana bə wu
 hambı abwana abealboarna male, yi mənana
 tunə wun aba pəndəa aban yiu aba täləban male
 mə pà ndali ka.†

¹⁰ <<Didyal ka,
 wu nda ka
 kə abwana dāng,
 sə adyan ngga,
 wu duməna abwana
 mala Bakuli.
 Didyal ka,
 à sən məsəswatər
 mə'wun dāng,
 sə adyan ngga,
 à sənəna məsəswatər
 mə'wun.>>‡

¹¹ Wun amə'eamrəarəu mənana ən earikiyi acea
 raka, wun mənana wu nda ka aməgya-kutio andə
 abəri a banza ka, ən nggə kwarkir wun, wu gapita
 re wun nə anpel mala nggürəu, mənana à kə
 munəo arə yiləmi wun ngga.

* **2:8 2:8** Balli gbal aba: Isha 8:14. † **2:9 2:9** Balli gbal aba: Pur
 19:5,6; Isha 43:20; Pəris 4:20; 7:6; 14:2; Tit 2:14; Isha 9:2; Isha 43:21.

‡ **2:10 2:10** Balli gbal aba: Hos 2:23.

¹² Do ma'wun abalə abwana mənana aməkwađi na raka bə dum nə bealboarna. Anggo ka ko bəà tsəka wun cau arə wun ama wu nda ka amə'bealbikea ka, à nə sən atúró məboarne mənana wu pakki ka, sə à nè pè Bakuli gulo a pwari mənana nə yiu a ləmdə rəi ka.

*Nyesəmuru abata abwana
mana a buno-gulo ka*

¹³ Ace Mətalabangno ka, wu pà bamur rə wun abata abwana mənana à nda amur buno-murəm aba mənə yì banza ka. Wu pà bamur rə wun a ban mətala-nzali kəla bwa mənana nda a mūr abwana kat ka.

¹⁴ Wu okî amə'yálban mənana à twalia sə à tasəia ace kwarkir amə yàl nzongcau, sə bəà bwangəsə abwana mənana à kə pak məboarne ka.

¹⁵ Bakuli ka, kàne male na ama nə pakki atúró cauboarna ma'wun ngga, bə wu gír kun amə'dwanyi-sələe arə nakia acau məbane.

¹⁶ Wu dukdo kəla abwana mənana à panzənia à kuməna bamuria ka, sə ce wu pələ panzəban ma'wun, dupa wun njargula pakki abealbikea dāng; bə do ma'wun pa kəla aguro mala Bakuli.

¹⁷ Wu pè koyana le ka gulo, sə wu earce amə'eamrəarəu. Wu kə banggi Bakuli, sə wu kə pe murəm gulo.

Twal kusəu arə tanni mala Kərəsti

¹⁸ Wun mənana wu nda ka amuna-bala ka, wu kə oki amətala-bala ma'wun nə pagulo. Bə kəa do ama, she bəà nda ka abwana mənana à kə pakka wun məboarne sə à nda bukbuk ka dāng; nggearə amənana bealia biki ka, wu kə okia wia.

19 Bakuli ka, bumi kə pwasəa rə wun, bə wu pək gır mənana wu sələ ama məboarne na, sə wu kə shakminəu nə munyi aba məbane mənana kə kum wun atə pəməboarne ka.

20 Ya gır məboarne nda wun nə kùmô abaləi yi mənana bə wu twal gandəa nə walban mana wu kùmô ace məbane mənana wu pək ka? Səa ma bə wu kum tanni ace pak məboarne, sə wu twal gandəa nəi ka, bum Bakuli nə pwasəa rə wun.

21 Nda àkə ce mənəia ka sə Bakuli tunə wun, acemənana Kərəsti gbal ka, nu tanni ace wun sə nyingga wuni kəla girkànì, ace mənana bə wu twalkusəi ka.

22 <<Yi ka, pək kə
caubikea dāng,
sə swarkiban pa
a kúni dāng.>>§

23 Lang abwana sanggì ka,
nyesəi kəbwa nə
sangban dāng;
sə lang à pè wi tanni ka,
bəlburə kə bwa ama
nə dī tangna a kúni
mənana à pakki wi
ka dāng.
Tanni male ka,
nyinggi Bakuli
mənana kə pak bashi
nə məsəcau ka,
a bui.*

24 Yi nə nggearəi ka,

§ 2:22 2:22 Balli gbal aba: Isha 53:9.
Isha 53:7.

* 2:23 2:23 Balli gbal aba:

twal acaubikea ma'səm
 a nggürəi amur nggun-
 gangndəi,
 ace mənana bə səm
 wuki caubikea,
 sə bə səm dukdo
 bealboarna.
 Nə anpenye male
 mana à tsəki wi ka
 sə wu kum
 twalban rəkwana.†
 25 Didyal ka,
 wu nda kəla anzur
 mənana à bwarki
 tanjar ka.
 Sə ado ka,
 wu nyarəna
 aban Yál wun andə
 Mətsəkir ayiləmi wun.

3

Amā-bala andə aburria

1 Anggo gbal, wun amā-bala ka, wu pà bamur
 rə wun abata abura wun, ace mənana bə
 abea bwana ndakam ateà mənana à earnə. Cau
 Amsəban raka, beal wun nə nunnia à nə pà
 bamuria. Pà nə do ama she bə wu naná kə cau
 ka dāng,*

2 acemənana à nə sən pagulo, andə bealu
 məboarne ma'wun.

3 Bə giləki rəw ma'wun, bə kə duk mala pakki
 agir arə nggürə wun, kəla aboləkia-nyaun, andə

† 2:24 2:24 Balli gbal aba: Isha 53:5,6.
 Afi 5:22; Kol 3:18.

* 3:1 3:1 Balli gbal aba:

oasəki anlang, andə agirgarabu, ko mala agir-nggūrəu mənana wu kə oasə ka dāng.†

⁴ Giləki rəŭ ma'wun ngga, bə duk mala babum wun, yì boarnsari mənana pà nè mal raka, yì boarnsari mala bealu bukɓuka, andə do bwalrəu arə aloasəkiaban. Ulang mənəia yì bealu ka, nggea gîr mægule na aban Bakuli.

⁵ Amaməna mənana a pwarian à dukdo yál bamuria ace Bakuli sə à gūli arəi ka, anggo sə à giləki boarnsari malea. À nongsəmúrià abata aburria,

⁶ kəla mənana Saratu okî burí Ibərayim, sə tunəi ama mətale ka. Wu nda ka amuni, bə wu kə pak gîr mənana nda pepè sə bangciu kə pakka wun arə kəgîr raka.‡

⁷ Anggo gbal, sə wun aburala ka, wu ləmdə sələe aba dobala ma'wun. Amālá wun ngga wu kə denyi nəia kəla abwana mana rəcandəa malea bwalta ma'wun raka, sə wu bwalia nə pagulo acemənana yia ka, abiwun na aba bwamuru mala bəsa do mana Bakuli pà ka. Wu bwalia pepè, ace mənana kəgîr bə kəa tamsə ahiwi ma'wun raka.§

Tanni ace pàk məboarne

⁸ A masələate ka, wun kat ka, denyicau ma'wun bə duk mwashat. Wu kə sən məsəswatər mala rəarə wun. Wu earce rəarə wun kəla aməeamrəarəu. Wu dum nə babum buɓɓuka andə nyesəmuru.

⁹ Wu kəa wu mɓweban nə bealbikea a kun bealbikea dāng. Bə abwana sanggi wun ngga, ce

† 3:3 3:3 Balli gbal aba: 1Tim 2:9. ‡ 3:6 3:6 Balli gbal aba: Tite 18:12. § 3:7 3:7 Balli gbal aba: Afi 5:25; Kol 3:19.

wu nyesəia wia nə sanggiban dāng; a kun mani
ka wu tsəkia wia bu, acemənana nda àkè ce mani
sə Bakuli tunə wun, ama bə wu kum tsəkbu.

¹⁰ Maləmce ka, bang ama:

<<Bwa mənana kat kə earce
kum banboarnado
mala yiləmu,

sə nə sən anonggio mala
bumpwasəa ka,

duməna púp nə bwal lasəi
arə na məbike,

sə mburkuni ka,
nə yállí arə na nyir.

¹¹ Duməna púp,
nə pələ nzəmi
arə bealbikea
sə nə pək məboarne;
duməna púp,
nə alta dorəpwala,
sə nə bangɲa atè.

¹² Aməsə Mətalabangɲo ka,
à nda arə abwana mana
à kə pak məboarne ka,
sə akiri gbal ka,
à ndarə ok hiwi malea.
Sə baməsə Mətalabangɲo ka,
kə binəməsə
aməpak bealbikea.>>*

¹³ Yana bwe na nə pakka wun kəgír, yi mənana
rə wun nə nggə bəla arə pak gír məboarne ka?

* **3:12 3:12** Balli gbal aba: Ang 34:12-16.

¹⁴ Sə ko bə wu kum tanni ace pak gır mənana nda a njarni ka, wu ndanə tsəkbə mala Bakuli. Ace mani ka, <<bum wun bə kəa zurəki dāng, sə bangciu bə kəa pakka wun dāng.>>†

¹⁵ Wun ngga, wu kə pe Kərəsti gulo a babum wun, bə duk Mətala wun. Wu do aba gilərou ko aya pwari ka, ace bəli koya bwa na di wun ce tər tsəkbərou mənana wu ndanəi aba kwadi ma'wun ngga.

¹⁶ Səa ma wu pə nə bukbuka, andə pagulo abaləi. Bə denyicau babum wun do nə boarnsari, ace mənana kə bəa bwanə kidiki wun nə kunia ka, kəsəkyə nə pakkia wia, yi mənana bəa sən do ma'wun məboarnsari, acəmənana wu nda ka mala Kərəsti ka.

¹⁷ Nə boaribanə bə bwa tanni ace pak gır məboarne, bə mənə nda eare mala Bakuli ka, amur mənana bwa bə tanni ace bealbikea ka!

¹⁸ Kərəsti ka, wu ace acaubikea ma'səm kusə mwashat bərbər, mə'cauboarna ace amə'caubikea, ace mənana bə yinə wun a bala aban Bakuli ka. Yi ka, wu aba nggūrou, səama dum nə yiləmu aba bangjo.

¹⁹ Sə aba pa male anggo aba bangjo ka wario kya hama aban abangjo mənana ə nda kurban ngga.

²⁰ Amənia ka, ə nda ka abangjo mənana ə mgbikī Bakuli kiru a pwarian a nza mala Nuhu, a bəkū mənana Nuhu nda aban shar nggea waru male, sə Bakuli nda arə kúndəô né munyi ka. Kə abwana tongno-nong-tàrú nda ə amsəia aməno yi

† 3:14 3:14 Balli gbal aba: Isha 8:12,13; Mat 5:10.

nggea mür-gùla ka.‡

²¹ Sə mənə yì mür-gùla, mənana abwana tongno-nong-tàrú apî wi ka, nda kəla batisəma mənana kə amsə wun ado ka. Pà ace lak pəndəkea mala nggūrəu wun dāng, nda ace ləmdə eare ma'wun a ban 'Bakuli nə bəbum məboarnsari. Kə amsə wun acemənana Yesu Kərəsti lo a bəmbe nə yiləmu ka.

²² Ado ka, Kərəsti uməna a kùli, nda a bű-məli mala 'Bakuli, sə aməturənjər, andə ayálban, andə arəcandəa kat ka, à nda a bəte.

4

Do ace 'Bakuli

¹ Sə acemənana Kərəsti nu tanni aba nggūrəu ka, wu twal ulang mənə yì bəalu ka, wu gilə rəwun ace tanni kəla male; acemənana bwa mana kat tanni a nggūrəu ka, maləna nə caubikea.

² Twal ado ka, cili do yiləmu male a bəanza ka pà nə duk mala bəngja atə anpel mala nggūrəu dəm dāng. Nə dukdo mala lűmsə kani mala 'Bakuli.

³ Apwari mənana à kutikina ka, à kārəna mala pakkia agir mənana aməbanza earkiyice pe ka, kəla biki do-kidiki mala nongginə-rəarəu, andə npel, andə nukia agir aban wal-wale, andə dapi ace likiali-bana andə nongginə-rəarəu, andə ak-papíki mala nu mba andə loəsəban, andə atúró məbike mala peri aban ankúl.

⁴ Ado ka, agyajam ma'wun mənana dídyal ka, à kə ndali acemənana wu kə kpapi wunəia dəm aba

‡ 3:20 3:20 'Balli gbal aba: Tite 6:1--7:24.

məno yì do-kidiki andə dʋwanyi bwalrəu ka dāng.
Nda gír nî sə à kə sanggi wun,

⁵ sə yia ka, à nè nggá bəl kunia aban Bakuli
mənana angŋa damba giləna rəi ace pakki abwana
mənana nə yiləmu andə alú ka bashi.

⁶ Nda gír mənana tsəa sə à hamnə Bəsa Cau
Məboarne gbal aban abwana mənana à wuna
ado ka, ace mənana yia ka, bəà bashia wia kəla
abwapəndəa aba nggūrəu, sə bəà dum nə yiləmu
aba bangŋo aban Bakuli.

⁷ Masələata banza ka, gbəshinə. Ace mani ka,
wu shambum wun, nə gandərəu ace pak hiwi.

⁸ A damba nə koya gír ka, wu lidamba nə ləmdəià
rə wun earcearəu məlime, acemənana earcearəu
ka, kə gír mūr acaubikea pas.*

⁹ Wu ak rəarə wun arə abala ma'wun, nggwani
bə kəa pək kəm dāng.

¹⁰ Bakuli panì koyan ngga boro mala sələ pak
bə kəgír. Acemani ka, koyan ngga bə paktúró
nə male yi boro ace pakkia acilia bʋwana gbasha,
ace mənana bə səm duk abwana mənana Bakuli
earnəia arə tsəkir aboro male mənana à ndakam
dāngdāng ngga.

¹¹ Bə we ka, sələ nacau nda à po ka, ne kəla
Bakuli nda nakiyi cau nə kuno ka. Bə mò yi boro
ka ndà pea abwana gbasha ka, pè nə rəcandəa
andə rəbəla mənana Bakuli po ka. Anggo ka, gír
mənana kat a pe ka, nə yinəi Bakuli gulo nəban
Yesu Kərəsti. Gulo andə rəcandəa kat ka amale
na, málá male pà kəm dāng! Bə do anggo.

* **4:8 4:8** Balli gbal aba: Pas 10:12.

*Do munyi aba tanni acemənanana
a nda məkwadi ka*

¹² Wun amə'eambəam, wu kəa ndali arə akārəkiban məkwane mənana wu kə tanni abaləia, kəla bə kəgır məbəshe na kə kum wun ngga dāng.

¹³ A kun mani ka, bə ban boara wun ama wu ndarə nu tanni arə agir mə'mwashati mənana Kərəsti twal gandəa nəia ka. Wu pak bumpwasəa ado ace mənana bə wu kum banboarnado məgule a pwari mənana nə nyar nəi sə nə ləmdə boarbwa male ka.

¹⁴ Bə abwana kə sāng wun acemənanana wu nda ka aməkpatə Kərəsti ka, tsəkbu na amur wun, acemənanana Bangjo mala gulo andə mala Bakuli suləna amur wun.

¹⁵ Bə bwa nə tanni atə wun ngga, bə kəa do ama nda ace wal-lú, ko iun'í, ko altacau, ko oasəkikun abalə acau mala abwana dāng.

¹⁶ Bə bwa nu tanni acemənanana yì ka, mala Kərəsti na ka, gır kəsəkyə na dāng. Bwangsə Bakuli, acemənanana à kə tunəo nə lulləi ka.

¹⁷ Pwari mala bashi kārəna, sə ndo nə tite nə bábala mala Bakuli; sə bə bashi tite arə səm ngga, lang sə masələate nə pangnə abwana mənana à mgbikiru nə Bəsa Cau Amsəban mala Bakuli ka?

¹⁸ Dəm ngga,
<<Bə nda bəti sə
amə'bealboarna nə au ka,
mana nə kum amə'dwanyi
kpata Bakuli andə abwana
mənana amə'caubikea
na ka?>>†

† 4:18 4:18 Balli gbal aba: Pas 11:31.

¹⁹ Ace mani ka, bə wu nda ban tanni aba kàné mala Bakuli ka, wu lidəmba aba pak gir mənana nda a nzongni ka, sə wu nying ayiləmi wun a babù Bakuli mənana pusə wun ngga, acemənana yì ka, pà nə pà wun kəsəkya dāng.

5

Akwarkiru ace abwana-məgule andə alo-abwana

¹ Mə nda rə bakbabum abwana-məgule mənana abalə wun ngga kəla bi'wun bwaməgule. Ən sən nutanni mala Kərəsti nə aməsəam, sə mim gbal ka, mə nə kum kāmbe mem aba boarbwa male, yi mənana bə yi pusəna rəi aban banza ka.

² Wu yál domwan mala Bakuli mənana tsək wun a yalə ka. Wu tsək məsə wun arəi nə eare ma'wun, kəla mənana Bakuli earce ka, pà kəla à tsək wun púp dāng. Wu pak turè sə wu kəa tsək balə wun arə gir mənana wun nə kùmô abaləi ka dāng, wu pə acemənana wu ndanə rəbəla mala pakki Bakuli túró ka.*

³ Abwana mənana à tsək wun amúrià ama wu dənyì nəia ka, wu kəa ləmdəia wia rəcandəa dāng, wu duk girkàni a bania.

⁴ Sə bə Gbani mala ayálgír yi pusəna rəi ka, wun nə kum mbulan-gulo məboarne mənana pà nə è raka.

⁵ Sə wun alo-bwa gbal ka, wu kə nongsə mur wun abata abwana-məgule. Wun kat ka, wu do nə nyesəmuru a rəarə wun, acemənana Maləmce na ama:

* 5:2 5:2 Balli gbal aba: Yoh 21:15-17.

<<Bakuli kə mgbàlli

amə'gusələ-múrû,

sə kə ləmdəi amə nyesəmúrû bʷamuru.>>†

⁶ Ace mani ka, wu nyesə mūr wun abata rəcandəa mægule mala Bakuli, sə bə pwari male karə ka, nə loasə wun a kùli.‡

⁷ Gîr mənana kat kə pisə bum wun ngga, wu nyinggi Bakuli a bui, acemənana yì ka, kə denyi nə wun.§

⁸ Wu hami rə wun, sə wu tsəkir wun. Bi wun məbura, yì Mgbərəm ngga, nda rə gāliki arə aban kəla im mənana nzala kə wali ka, aban alta bʷa mənana nə bwal ka.

⁹ Wu tamsə kusə wun kàngkàng aba pabamuru ma'wun, wu binəi wi. Wu sələ ama abi wun aməkwađi aba banza kat ka, à nda ban nu ulang tanni ma'wun.

¹⁰ Bakuli ka nda mətala bʷamuru kat. Yì nda mana tunə wun aba gulo male mənana málá male pà kàm raka, aba Kərəsti Yesu. Anzəm mənana wu nùnà tanni abalə apwari bəti ka, yì nə nggearəi nə nyesə wun a ban came məboarne, nə pà wun gbasha, andə rəcandəa. Dəm ngga nə dumsə wun aba lidəmba mana pà wu nə dəurə raka.

¹¹ Rəcandəa kat ka, a baní sə pa, málá male pà kàm dāng. Bə do anggo.

Masələata makkun mala Bitərus

† 5:5 5:5 Balli gbal aba: Pas 3:34. ‡ 5:6 5:6 Balli gbal aba: Mat 23:12; Luk 14:11; Luk 18:14. § 5:7 5:7 Gîr mənana kat kə pisə bum wun ngga, wu nyinggi Bakuli a bui, acemənana yì ka, kə denyi nə wun ko <<Wu soapi wi atanni ma'wun amurí acemənana yì ka kə denyi nə wun.>>

¹² Nə bu Silas mənana ən earnəi kəla mə'eamrəarəu mə'məsəcau nì ka, sə ən nggə giləa wun mənəia yì cau gbələm ngga. Ən nggə earce mə bak babum wun, sə mə na wun ama, mənəia yì gir wu nda bāləi ado ka, bəwamuru mala Bakuli na kat ace wun. Wu cam kàngkàng abaləi.*

¹³ Ikəlisiya kani a Babila†, mənana Bakuli tár wun wunəia bə wu duk amale ka, kə makka wun kún. Sə munem, yì Markus ka, kə makka wun kún gbal.‡

¹⁴ Wu makkia rə wun kún nə earcearəu mala aməkwadī. Bə rəpwala do atə wun kat, wun abwana mənana wu nda aba Kərəsti ka.

* **5:12 5:12** Balli gbal aba: Atúró 15:22,40. † **5:13 5:13** Babila: Mənəia ka, lulləu səmbərəa na ace nggea-là Roma. ‡ **5:13 5:13** Balli gbal aba: Atúró 12:12,25; 13:13; 15:37-39; Kol 4:10; Film 24.

Mbula-Bwazza
Portions of the Holy Bible in the Mbula-Bwazza
language of Nigeria

copyright © 2022 The Seed Company

Language: Mbula (Mbula-Bwazza)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 12 Jul 2025

dc693218-7e0b-5547-ab57-2e0275b90e93